

บทที่ 3

รอย/ชาวรอย

จังหวัดชลบุรี

ความนำ

จังหวัดชลบุรีตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลทางด้านตะวันออกของอ่าวไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามระยะทางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (สุขุมวิท) ประมาณ 65 กท. มีพื้นที่ประมาณ 4,577 ตร.กม. หรือ 2,860,625 ไร่ อาณาเขตทางทิศเหนือ เขตอำเภอบางพลี และอำเภอบางละมุง ติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ทิศใต้เขตอำเภอสัตหีบและอำเภอบางละมุง ติดต่อกับจังหวัดระยอง ทิศตะวันออกเขตอำเภอบางพลี ติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดจันทบุรี อำเภอนนทบุรี ติดต่อกับจังหวัดระยอง ทิศตะวันตกเขตอำเภอเมืองชลบุรี อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง ติดต่อกับทะเลฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย

ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดชลบุรี มีภูเขาทอดค้อมอยู่เกือบกึ่งกลางของจังหวัด เป็นแนวยาวจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตอนเหนือเป็นที่ราบ เหมาะแก่การกสิกรรม ทางทิศตะวันออกและทิศใต้ เดิมเป็นป่าเขา พื้นที่ลุ่มดอน แต่ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากป่ามาเป็นทีโลงเคียน ไร่เพาะปลูกพืชไร่ คือ มันสำปะหลังและอ้อยน้ำตาลเป็นหลัก จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่ไม่มีลำน้ำลำห้วยที่สำคัญไหลผ่านตัวจังหวัดเลย จะมีอยู่บ้างก็เป็นลำห้วยเล็ก ๆ หรือทางน้ำจากเขาสูงสู่ทะเลบางไม่มากนัก สำหรับบึงหรือหนองใหญ่ ๆ ก็มีเพียงแห่งเดียว คือ หนองตะเคียนที่อำเภอสัตหีบ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ทางทิศตะวันตกจดอ่าวไทย ทำให้ภูมิอากาศในฤดูร้อนไม่ร้อนจัด ฤดูหนาวอากาศไม่แห้งแล้งมากนัก มีฝนตกชุกสม่ำเสมอทั้งแล้ง

การปกครอง แบ่งออกเป็น 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 85 ตำบล 603 หมู่บ้าน
3 เทศบาล 1 เมืองพัทยา และ 16 สุขาภิบาล

ภาพรวมด้านเศรษฐกิจจังหวัดชลบุรีถือว่า เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี ประมาณ 30,000 บาท (สถิติปี 2524) ทั้งนี้เพราะว่า นอกจากจังหวัดชลบุรีจะมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ มันสำปะหลัง และอ้อยน้ำตาล เป็นจำนวนมากแล้ว จังหวัดชลบุรียังเป็นเขตอุตสาหกรรม และการค้าที่สำคัญอีกด้วย ชลบุรีจึงมีลักษณะเป็นเมืองอุตสาหกรรม และศูนย์กลางการคาของภาคตะวันออก

สถิติจำนวนเนื้อที่ที่ถือครองจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์ของจังหวัดชลบุรี มีดังนี้

- เนื้อที่ที่ถือครองทั้งสิ้น 2,452,719 ไร่
- ที่ดินใช้เพาะปลูก 1,744,589 ไร่
- ป่าไม้ 906,372 ไร่

ด้านการกสิกรรม จังหวัดชลบุรีมีจำนวนเนื้อที่ทางด้านการเกษตรกรรม 1,744,589 ไร่ ผลผลิตทางเกษตรกรรมมีมูลค่าประมาณ 3,515 ล้านบาท (สถิติปี 2523) สภาพพื้นที่ดินเป็นที่ราบ กว้างขวาง ดินเป็นที่ร่วนปนทรายส่วนมาก เป็นดินคิ มีอาหารพืชเหมาะแก่การเพาะปลูกได้หลายชนิด ได้แก่ พืชไร่ ไม้ผล และทำนา พืชไร่ที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ซึ่งปลูกกันเป็นลำเป็นสัน เป็นพืชหลัก เป็นสินค้าสำคัญ ส่งจำหน่ายภายในจังหวัดและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ๆ จำนวนเนื้อที่สำหรับปลูกมันสำปะหลัง 638,060 ไร่ อ้อย 401,049 ไร่ ทำนา 356,656 ไร่ ไม้ผล 301,440 ไร่ พืชผัก 34,056 ไร่ ยางพารา 13,328 ไร่

จำนวนครอบครัวเกษตรกร 76,422 ครอบครัว มีรายได้เฉลี่ยครอบครัวและ 46,000 บาท

เดิมที่ดินที่ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการเกษตร โดยมีารบุกเบิก ที่ดินในเขตป่า ถากถางจับจองเพื่อปลูกพืชไร่ คือ อ้อย มันสำปะหลัง โดยเหตุที่ดั้งเดิมของจังหวัด ชลบุรีเป็นป่าทึบหรือป่าดงดิบ เต็มไปด้วยทรัพยากรทางป่าไม้ เพราะสภาพพื้นที่มีป่าและเขาครอบคลุม อยู่ทั่วไปจากภาคตะวันออกจนจรดทะเล คือ ผังตะวันตกของจังหวัด และสภาพเดิมก็ถูกเปลี่ยนแปลง เป็นลำคัมมา เมื่อปี 2520 จังหวัดชลบุรียังมีป่าไม้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ โดยโค่นดำเนินการประกาศ เป็นป่าสงวนแห่งชาติไว้แล้ว จำนวน 7 ป่า เนื้อที่ประมาณ 906,372 ไร่ นอกจากนี้จังหวัดชลบุรี ยังเป็นแหล่งแรพลวงแถบอำเภอบ่อทองอีกแห่งหนึ่งของประเทศที่มีจำนวนไม้น้อย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าชลบุรีจะมีทรัพยากรที่คิดหลาย ๆ อย่างดังกล่าว แต่ก็คงไม่พ้นจากกฎธรรมชาติที่ว่า ไม่มีอะไรที่จะคิดและสมบูรณ์จนหาข้อบกพร่องไม่ได้ ชลบุรีเป็นจังหวัดพิเศษที่ขาดสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต คือ น้ำ ชลบุรีไม่มีแม่น้ำ ไม่มีลำคลอง หนอง บึง ซึ่งเป็นแหล่งกักเก็บน้ำที่สำคัญใด ๆ เลย จะมีอยู่บ้างก็เป็นเพียงลำห้วย ลำคลอง สายสั้น ๆ และคันเขิน ไม่เป็นประโยชน์มากนักที่จะนำมาใช้อุปโภค บริโภคของประชาชนส่วนใหญ่ ฉะนั้นปัญหาที่ค่อนข้างแก้กันมาตลอดเวลาก็คือ แหล่งกักเก็บน้ำดังกล่าว ปัจจุบันอยู่ในสภาพที่คิด วาสมัยก่อนมาก เพราะมีอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง 2-3 แห่ง เพียงพอที่จะผลิตน้ำประปาเลี้ยงคนในเมืองแล้ว สำหรับชนบททั่วไป ก็คือการขุดบ่อน้ำ สระน้ำ และสร้างฝายอยู่โดยทั่วไป

ข้อที่ห้าเป็นห่วงอีกประการหนึ่ง ก็คือ ทรัพยากรดินที่ใช้เพาะปลูก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นป่าดิบมาก่อน เมื่อกลายมาเป็นที่โล่งเตียนและใช้ทำการปลูกพืชมานานนับสิบ ๆ ปีแล้ว ย่อมทำให้คุณภาพของดินเสื่อมโทรมลงได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งก็คงต้องเป็นปัญหาที่จะแก้ไขกันต่อไป

ทางด้านการอุตสาหกรรม นับว่าเป็นสาขาที่มีความสำคัญต่อสภาพเศรษฐกิจสูงสุดของจังหวัดและมีแนวโน้มในการพัฒนาการผลิตสูง เพราะมีความได้เปรียบเรื่องที่ตั้งซึ่งอยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานครมากนัก และมีความสะดวกในการขนส่งทางทะเล ประเภทอุตสาหกรรมที่ดำเนินการอยู่ในจังหวัดชลบุรีมีแทบทุกขนาด กล่าวคือ ทั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมขนาดกลาง และอุตสาหกรรมขนาดย่อม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรมที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดค่อนข้างสูง ได้แก่ โรงสีข้าว โรงงานมันอัดเม็ด มันเส้น โรงงานน้ำตาลทราย โรงกลั่นน้ำมัน ไซโลมันสำปะหลัง ฯลฯ

จังหวัดชลบุรี เป็นที่ตั้งของสถาบันการเงินที่มั่นคง มีธนาคารพาณิชย์กระจายอยู่ตามอำเภอและตำบลต่าง ๆ เพื่อเป็นสื่อบริการด้านการเงินสำหรับธุรกิจต่าง ๆ อย่างทั่วถึง รวม 49 แห่ง นอกจากนี้มีสถาบันการเงินประเภททรัสต์ ซึ่งดำเนินธุรกิจในรูปทรัสต์ จำนวน 16 แห่ง

นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรม เป็นองค์กรรองรับกิจการทางการผลิตและเป็นแหล่งช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่กลุ่มต่าง ๆ จำนวนสหกรณ์ในปี 2524 มีสหกรณ์การเกษตร 11 แห่ง สหกรณ์ออมทรัพย์ 7 แห่ง สหกรณ์ร้านค้า 4 แห่ง สหกรณ์บริการ 1 แห่ง และสหกรณ์ประมง 1 แห่ง

ทางคานประชากร โดยเหตุที่จังหวัดชลบุรีเป็นเมืองชายฝั่งทะเลคังกล่าวแต่คน
ฉนั้นประชากรผู้ตั้งรกรากอยู่ในดินแดนแห่งนี้มาแต่เดิม คือ ชาวจีนและชาวอินเดีย ผู้มีความ
ชำนาญในการเดินเรือมาแต่โบราณกาล ชนสองกลุ่มนี้ได้อพยพมาอยู่ปะปนกับชนพื้นเมืองมานาน
นับศตวรรษ ๆ แล้ว จนปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนกลายเป็นชนกลุ่มเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ จะเห็น
แตกต่างในคานประเพณีและความรู้สึกนึกคิดอยู่บ้างก็คงเป็นกลุ่มมุสลิม ซึ่งก็มีไม่มากนัก สำหรับ
กลุ่มชาวจีนก็ผสมกลมกลืนกับชนพื้นเมือง มีประเพณีและแนวค่านิยมชีวิตไปในทางพุทธศาสนาแทบ
ทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม ทางชายฝั่งออกไปส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อพยพมาตั้งถิ่นฐาน
ทำมาหากินจากจังหวัดอื่น ๆ โดยเฉพาะจากจังหวัดในภาคอีสานมากที่สุด ทั้งนี้เพราะ
ภายใน 50 ปีมานี้ พื้นที่ของจังหวัดชลบุรีได้เริ่มกลายสภาพจากป่าเขามาเป็นพื้นที่ทางเกษตรกรรม
นั่นเอง น่าสังเกตคือว่า ผู้มีฐานะหรือมีอิทธิพลทางการเงินและทางสังคมทั่ว ๆ ไปไม่ว่าจะเป็น
แถบชายฝั่งทะเลและแถบชนบททางไกล ส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่มีเชื้อสายจีนในลำดับชั้นลูกและชั้นหลาน

ไรร้อยชลบุรี : ชาวไร่เชื้อสายจีน

พื้นที่เกษตรกรรมในจังหวัดชลบุรี ซึ่งได้ใช้ทำไร่ไรร้อยและมันสำปะหลังนั้น เกิดจาก
การที่ร้างถางพงของชาวจีนในเขตเมืองของจังหวัดชลบุรี และบริเวณใกล้เคียงที่อพยพเข้ามา
โดยส่วนใหญ่จะผ่านงานคานกรรมกรมาก่อน จึงเป็นผู้ที่มีความชำนาญคานการไ้ใช้กำลังและแรงงาน
การอพยพเข้ามาเพื่อการบุกเบิกที่ดินในเขตป่าอำเภอบ้านบึงเมื่อ 60 ปีที่แล้วนั้น เป็นเพราะต้องการ
เลี้ยงชีพและประสงค์จะมีกิจการของตัวเอง การเข้ามาจะมากันเป็นกลุ่มใหญ่ นำโดยลูกพี่หรือที่
เรียกว่า "เฮีย" บรรดา "เฮีย" ที่มีมิดและป็นคิตายมานั้น จะมี "ลูกน้อง" กลุ่มใหญ่ตามมาเป็น
แรงงานดากดางต้นไม้ บุกเบิกที่ดินเพื่อจับจองเป็นเจ้าของ ๆ คือ "เฮีย" จะทำหน้าที่เป็นผู้นำ
ชี้เขตการครอบครองให้ลูกน้องเฝ้าพื้นที่เป็นแห่ง ๆ ถ้าหากมีคนแปลกหน้ากลุ่มอื่นเข้ามาบุกรุก "เฮีย"
ก็จะเข้ามาจัดการจนถึงกำจัดให้พ้นทาง เขตครอบครองของคนในที่สุด